

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΠΟΘΕΣΙΩΝ
Ο ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΤΗΣ UNESCO

INTERNATIONAL COUNCIL ON MONUMENTS AND SITES – I.C.O.M.O.S.
THE OFFICIAL TECHNICAL ADVISOR OF UNESCO

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ HELLENIC NATIONAL COMMITTEE COMITÉ NATIONAL HELLENIQUE
Πειραιώς 73, 10553 Αθήνα Τηλ.: (+30)2103244821 www.icomoshellenic.gr icomoshellenic@gmail.com

Αθήνα, 14/3/2022
α.π. 1519

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΘΕΜΑ: Ο παραγκωνισμός των αρχιτεκτονικών διαγωνισμών και η υποτίμηση της βιομηχανικής αρχιτεκτονικής κληρονομιάς – με αφορμή το σχεδιασμό Μουσείου Ενάλιων Αρχαιοτήτων στην περιοχή του Λιμένα Πειραιά

Είναι ιδιαίτερα σημαντική η προσφορά ιδρυμάτων, τα οποία επιχειρούν να υποστηρίξουν τη δημόσια πολιτισμική παραγωγή, ενισχύοντας, μεταξύ άλλων, την αρχιτεκτονική της χώρας, με έργα σημαντικής παρουσίας. **Η δημόσια αρχιτεκτονική εντούτοις, δεν μπορεί να αποβαίνει αντικείμενο αποσπασματικών αποφάσεων, πιθανότατα αυθαίρετων, αποφάσεων οι οποίες επιβάλλονται «εκ των άνω», ενώ παρακάμπτονται οι νόμιμες διαδικασίες επιλογής αρχιτεκτονικών μελετών για το σχεδιασμό δημόσιων κτηρίων.**

Η προηγούμενη σαφής επισήμανση, σχέση έχει με την πρόσφατη παρουσίαση μελέτης με αντικείμενο το σχεδιασμό κτηρίου Μουσείου Ενάλιων Αρχαιοτήτων, στην περιοχή του Λιμένα Πειραιά· πρόκειται για μελέτη η οποία «προσφέρεται» και επιβάλλεται στο Δημόσιο με τη μορφή δωρεάς, απροκάλυπτα, παρακάμπτοντας μια από τις σημαντικότερες διεργασίες επιλογής αρχιτεκτονικών μελετών για έργα δημόσιου ενδιαφέροντος· αναφερόμαστε στον θεσμό των αρχιτεκτονικών διαγωνισμών, θεσμό ο οποίος επιλέγει αρχιτεκτονικές μελέτες, μέσα από τη συγκριτική αξιολόγηση πολλών συναφών, ανώνυμα υποβληθέντων προτάσεων· προτάσεων οι οποίες αξιολογούνται από πολυμελείς επιτροπές ειδημόνων, στις οποίες εκπροσωπούνται τόσο οι επίσημοι επαγγελματικοί φορείς της χώρας, όσο και αρχιτεκτονικές πανεπιστημιακές σχολές της.

Αλλά οι αρχιτεκτονικοί διαγωνισμοί, δεν συνιστούν μόνο την πιο έγκυρη, αμερόληπτη διαδικασία συγκριτικής επιλογής αρχιτεκτονικών προτάσεων, προς όφελος της θετικότερης δυνατής προαγωγής του αρχιτεκτονικού αποτελέσματος· **συνιστούν, επιπλέον, μέσον ενίσχυσης της αρχιτεκτονικής παιδείας της χώρας, ενίσχυσης της αυτοπαιδαγωγικής διαδικασίας των αρχιτεκτόνων, οι οποίοι, περισσότεροι του ενός, αμιλλώνται για την παραγωγή της αριστερής πρότασης. Τέλος, προσφέρουν την ουσιαστική ελπίδα, σε νέους ιδιαίτερα συνάδελφους, πως η ανάθεση δημόσιων μελετών μπορεί να διαφεύγει πλάγιων αυθαίρετων διαδικασιών, επιμένοντας στην αξιοκρατική προώθηση των περισσότερο ταλαντούχων αρχιτεκτόνων ή ομάδων αρχιτεκτόνων.**

Αν η επίσημη πρόθεση των δημόσιων φορέων προσανατολίζεται προς τη βελτίωση της αρχιτεκτονικής ταυτότητας της χώρας, θεωρώντας την σημαντική για τη γενικότερη πολιτιστική της ποιότητα, θα έπρεπε άμεσα να κατανοήσει πως η βελτίωση αυτή δεν αναφέρεται μόνον στην κατασκευή κτηρίων, ούτε βεβαίως στην παραγωγή τους βασισμένη στη «δάνεια» εμπειρία αρχιτεκτονικών γραφείων ξένων κρατών· αναφέρεται, πολύ ουσιαστικότερα, στην προαγωγή και ενίσχυση του αρχιτεκτονικού μελετητικού δυναμικού της χώρας, με όρους αδιάβλητων, δημοκρατικά κατοχυρωμένων διαδικασιών· διαδικασιών ελεύθερης συγκριτικής αντιπαράθεσης απόψεων, όπως αυτές που προσφέρονται στα πλαίσια των αρχιτεκτονικών διαγωνισμών.

Αναπτύσσοντας τη σχετική επιχειρηματολογία, θα μπορούσαμε να επιμείνουμε στην παρατήρηση, πως η «δωρεά», η στρεβλή δωρεά ενός ιδρύματος, που αισθάνεται αρκούντως ισχυρό ώστε να υποκαταστήσει εγκυρότερες θεσμικές διεργασίες, έρχεται, στην περίπτωση του νέου προτεινόμενου Μουσείου Ενάλιων Αρχαιοτήτων, να εξοβελίσει μια προηγούμενη πρόταση· **αρχιτεκτονική πρόταση η οποία είχε τιμηθεί με πρώτο βραβείο αρχιτεκτονικού διαγωνισμού**· πρόκειται για σημαντικότερη επισήμανση, η οποία μας επιτρέπει, επιπλέον, να ολοκληρώσουμε την επιστολή μας με μια άλλη ακόμη ουσιαστικότερη· με την αρχιτεκτονικά κριτική επισήμανση, πως το κτήριο, το οποίο προσφέρεται από τη «στρεβλή δωρεά», αγνοεί πασιφανώς τους όρους αρχιτεκτονικού σεβασμού προς το εμβληματικό κτίσμα των βιομηχανικών «ναυροφητήρων», των silos του πειραιϊκού λιμένα· προς ένα κτίσμα δηλαδή μοναδικής σημασίας για τη βιομηχανική αρχιτεκτονική κληρονομιά της χώρας. **Ωστε το κτήριο που προτείνεται δεν θέτει μόνο θέματα δημόσιου ήθους επιλογής, αλλά επιπλέον θέματα ουσιαστικής ποιότητας, θέματα τα οποία φαίνεται πως άκριτα παραβλέφθηκαν**· προφανώς και παραβλέφθηκαν ΑΚΡΙΤΑ, καθώς και η συγκριτική αξιολόγηση και η λειτουργία μιας εξειδικευμένης επιτροπής κρίσης παρακάμφθηκαν.

Για την Εθνική Επιτροπή του Ελληνικού Τμήματος του I.C.O.M.O.S.

Ο Πρόεδρος

Δρ Αθανάσιος Νακάσης

Ο Γενικός Γραμματέας

Ιωάννης Πανόπουλος